

Nr 138.

Av herr **Wahlmark**, om anslag till ändrings- och moderniseringsarbeten inom universitetshuset i Uppsala.

Den 22 augusti 1938 ingav byggnadsstyrelsen följande skrivelse till Kungl. Maj:t:

"TILL KONUNGEN,

ang. anslag för budgetåret 1939/1940 till ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala.

I proposition nr 275 till 1938 års riksdag med förslag till beredskapsstat för budgetåret 1938/1939 förordade föredragande departementschefen, att ett belopp av inalles 1,250,000 kronor under kapitalbudgeten anvisades till ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala, vilket belopp borde fördelas på två à tre budgetår. Mot det för byggnadsarbetenas igångsättande beräknade anslaget av 480,000 kronor, avsett bland annat att användas för byggnadens förseende med ny värmeledning och ny ventilationsanläggning, hade departementschefen icke något att erinra.

I propositionen föreslogs att till ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset å beredskapsstat för budgetåret 1938/1939 upptoges ett förskottsanslag av 420,000 kronor, varjämte i propositionen nr 277 till samma års riksdag föreslagits, att för sistnämnda budgetår måtte å kapitalbudgeten under rubriken Statens allmänna fastighetsfond såsom reservationsanslag anvisas, bland annat, för samma ändamål ett belopp av 60,000 kronor, avsett för uppgörande av ritningar, entreprenadhandlingar och dylikt.

I anledning härav beslöt riksdagen

dels överflytta ett belopp å 265,000 kronor, avseende de nya värmelednings- och ventilationsanläggningarna inom byggnaden, från beredskapsstaten till riksstaten för budgetåret 1938/1939, varjämte riksdagen i följd härav höjde det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget å riksstaten för ovan nämnda ändrings- och moderniseringsarbeten från 60,000 till 325,000 kronor,

dels till ändrings- och moderniseringsarbeten inom universitetshuset å beredskapsstat för budgetåret 1938/1939 upptaga ett förskottsanslag av 155,000 kronor.

Genom nådigt brev den 30 juni 1938 bar Eders Kungl. Maj:t, bland annat, föreskrivit, att av det av riksdagen för budgetåret 1938/1939 anvisade anslaget å 325,000 kronor skulle av byggnadsstyrelsen disponeras högst 60,000

kronor för uppgörande av ritningar, entreprenadhandlingar och dylikt för arbetena ifråga och återstoden för utförande av omläggning av värmelednings- och ventilationssystemet i universitetshuset samt i närmare samband därmed stående arbeten.

Ifrågavarande ritningsarbete är igångsatt.

Beträffande omläggningen av värmelednings- och ventilationssystemet inom byggnaden ämnar styrelsen så förfara, att för arbetena ifråga erforderliga ytterligare utredningar samt alla för densamma behövlige ritningar och handlingar fullbordas i så god tid, att arbetena på platsen kunna påbörjas under våren 1939 och i allt väsentligt genomföras under sommaren 1939 i uppehållet mellan eldningsperioderna.

Detta betyder sålunda, att omfattande arbeten komma att bedrivas inom byggnaden från och med våren 1939. Starka skäl tala för att de i övrigt planerade ändrings- och moderniseringsarbetena för byggnaden successivt fullföljas i anslutning till nyssnämnda lednings- och med dessa samhörande byggnadsarbeten. Styrelsen anser sig härvidlag böra återropa universitetets drätselnämnds uttalande i dess, till Eders Kungl. Maj:t på sin tid överlämnade skrivelse till större akademiska konsistoriet den 8 oktober 1937 om önskvärdheten av att ombyggnaden bleve slutförd inom så kort tid som möjligt, när arbetena, medan de påginge, naturligen måste komma att verka störande på arbetet inom universitetshuset. Härtill kommer, att avbrott i byggnadstiden eller ett uttjänjande av densamma medför väsentliga merkostnader för arbetenas utförande.

Styrelsen anser sålunda, att förutom de lednings- och därmed samhörande byggnadsarbeten, rörande vilka beslut om verkställighet redan lämnats, böra ändrings- och moderniseringsarbetena igångsättas omkring den 1 juni 1939, så att samma års uppehåll i undervisningen kan utnyttjas, och arbetet i sin helhet bedrivs under budgetåren 1939/1940 och 1940/1941 för att enligt plan slutföras under sommaren 1941.

Hittills icke anvisade medel för byggnadsföretaget synas lämpligen böra fördelas med lika stort belopp på de båda budgetåren och alltså med $\frac{1}{2}$ (1,250,000 — 480,000) = 385,000 kronor.

Med hänsyn till vad ovan anförts synas dessa anslagsmedel böra upptagas å riksstaten, varjämte det å beredskapsstat för budgetåret 1938/1939 upptagna förskottsanslaget av 155,000 kronor synes böra uppföras å riksstaten för budgetåret 1939/1940.

Med anledning av vad byggnadsstyrelsen sålunda anført får styrelsen i underdånighet hemställa att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå 1939 års riksdag att

dels å riksstaten för budgetåret 1939/1940 överföra det å innevarande budgetårs beredskapsstat upptagna förskottsanslaget av 155,000 kronor för ändrings- och moderniseringsarbeten inom universitetshuset i Uppsala,

dels ock för budgetåret 1939/1940 för samma ändamål anvisa ett reservationsanslag av 385,000 kronor.

I ärendets slutliga handläggning har byråchefen Lovén deltagit.

Stockholm den 22 augusti 1938.

Underdånigst

HENNING LEO.

Ernst Lindh.

Sten Zethelius."

Byggnadsstyrelsens skrivelse har icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd. I den statsverksproposition, som framlagts för 1939 års riksdag, har icke upptagits något anslag för ändrings- och moderniseringsarbeten inom universitetshuset i Uppsala. Om riksdagen i detta hänseende icke gör någon ändring i den kungl. propositionen, komma för närvarande blott de ändrings- och reparationsarbeten, till vilka 1938 års riksdag anvisat anslag på riksstaten, att omedelbart utföras. De arbeten som nu äro upptagna på beredskapsstat komma att utföras senare. Det av riksdagen redan i dess helhet beslutade arbetet, vilket är det första omändrings- och reparationsarbetet i universitetshuset under de gångna femtio åren och som man därför icke kan komma ifrån, kommer att utföras i två etapper.

Vilka olägenheter och kostnader en dylik fördelning kommer att medföra visar sig emellertid för var dag alltmera tydligt, sedan man nu satt igång med de på riksstaten beslutade arbetena. Dessa olägenheter och kostnader äro så betydande, att vi anse oss böra hemställa om riksdagens bifall till upptagande på riksstaten för budgetåret 1939/1940 av de anslag om vilka byggnadsstyrelsen hemställt i sin ovanangivna skrivelse.

Omfattande utrymningar ha måst äga rum inom universitetshuset. I nio lärosalar samt i ett lärum, ett mottagningsrum, fyra rum, som använts till bibliotekshus, humanistiska sektionens samlingsrum och ett därintill beläget mindre rum har man fullständigt tagit bort både lös inredning och bänkar, katedrar och de s. k. gradiner, som äro uppbyggda på golven i de större salarna i och för placering av bänkarna i trappstegsföljd. Två befattningshavare, som hava tjänstebostäder i källarvåningen, nämligen akademivaktmästaren och maskinisten, hava måst lämna sina lägenheter och bo för närvarande i särskilt förhyrda bostäder ute i staden. En tredje tjänstebostad kommer även att inom kort utrymmas.

Sedan arbetena i nu angivna lokaler fullbordats, måste man övergå till de övriga lokaler för undervisningen och förvaltningen som finnas i byggnaden. Även övriga två lärosalar, fakultetsrummen, kansliets, konsistoriets och räntkammararens rum m. m., vilka användas för det dagliga arbetet, måste då utrymmas.

Den undervisning, som skolat hållas i de nu utrymda lärosalarna, har till stor del måst förläggas till lokaler utanför universitetshuset. En provisorisk lärosal har inretts i universitetets vindsvåning i det utrymme, som tidigare använts till ritsal, varvid en del bänkar från de utrymda lärosalarna söndersågats och apterats till lämplig storlek för den provisoriska lärosalen. Större delen av juridiska seminariets bibliotek, som varit uppställt i en av lärosalarna, har provisoriskt uppställts på universitetsbiblioteket. Resten av juridiska seminariets bibliotek samt Johnsoninstitutets bibliotek i internationell rätt har inrymts i en särskilt förhyrd källarlokal.

Skulle det av riksdagen beslutade omändrings- och reparationsprogrammet komma att fördelas på två etapper, måste tydligen, sedan universitetshuset ställts i ordning efter fullbordandet av de nu på riksstaten upptagna ändrings- och reparationsarbetena, efter något år svårigheter för undervisningens bedrivande i byggnaden komma att ånyo uppstå. Att betydande merkostnader skulle uppstå har redan angivits av byggnadsstyrelsen och är även i övrigt fullt tydligt. Vi hänvisa i fråga om olägenheter och merkostnader genom att arbetet måste bedrivas i två etapper till medföljande promemoria från byggnadsrådet David Dahl, som har den närmaste ledningen av arbetet, och förutsätta även att statsutskottets medlemmar, om de så anse nödigt, själva på ort och ställe skaffa sig en personlig uppfattning om förhållandena.

På grund av vad nu anförts hemställer jag alltså att riksdagen ville

dels å riksstaten för budgetåret 1939/1940 överföra det å innevarande budgetårs beredskapsstat upptagna förskottsanslaget av 155,000 kronor för ändrings- och moderniseringsarbeten inom universitetshuset i Uppsala.

dels ock för budgetåret 1939/1940 för samma ändamål anvisa ett reservationsanslag av 385,000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1939.

C. P. Wahlmark.

Avskrift.

P. M. betr.

ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala.

I proposition nr 275 till 1938 år riksdag med förslag till beredskapsstat för budgetåret 1938/1939 förordade föredragande departementschefen att ett belopp av inalles 1,250,000: — kr. under kapitalbudgeten anvisades till ändrings- och moderniseringsarbeten i universitetshuset i Uppsala, vilket belopp borde fördelas på 2 à 3 budgetår. För byggnadsarbetenas igångsättande, avsett i huvudsak att användas för byggnadernas förseende med ny värme- och ventilationsanläggning, beräknades Kr. 480,000: —, mot vilken summa departementschefen icke hade något att erinra. Sedermera har utöver det

belopp på 60,000:— kr., som upptagits på riksstaten för upprättande av ritningsförslag och entreprenadhandlingar, till riksstaten överförts ett belopp av 265,000:— kr., avseende ny värme- och ventilationsanläggning. Dessutom har till ändrings- och moderniseringsarbeten för budgetåret 1938/1939 på beredskapsstat upptagits ett förskottsanslag av 155,000:— kr.

Arbetena inom universitetshuset påbörjades den 2 januari i år i avsikt att då fortsättningsanslag vid årets riksdag beräknades skola komma att beviljas, arbetet skulle kunna bedrivas utan avbrott och i en följd, vilket givetvis för såväl universitetet som den byggande myndigheten bleve mest förmånligt. I årets statsverksproposition har emellertid icke något sådant fortsättningsanslag begärts. Konsekvenserna härav torde för universitetshusets del bli synnerligen olyckliga. Situationen är alltså den att värmeledningen kan utföras men inga arbeten därutöver. Först och främst har detta en ekonomisk konsekvens så till vida att kostnaderna bli vida större om ett längre uppehåll måste göras i arbetet. Gången på arbetet skulle nämligen bli den, att sedan håltagningar och rördragningar utförts, ett provisoriskt igensättande av hål och slitsar skulle företagas för att undervisningen skulle kunna bedrivas i lokalerna. Därefter skulle nytt provisorium inträda vid nästa byggnadsperiod, då man åter måste utföra bilningar och håltagningar, denna gång t. ex. för elektriska ledningar samt övriga ombyggnadsarbeten. Det är ur alla synpunkter bättre att kunna utföra alla arbeten samtidigt så att varje byggnadsdel är fullständigt färdig, då arbetarna lämna platsen, och undervisningen genast kan upptagas inom de berörda lokalerna. Skall arbetet utföras i flera etapper för samma lokaliteter, blir störningen för dem, som skola begagna lokalerna dubbelt så stor, administrationen försvåras och hela ekonomin blir lidande. Konsekvensen blir slutligen att byggnadskostnaderna icke kunna hållas inom den beräknade ramen.

De praktiska svårigheterna äro icke mindre. Man räknar t. ex. med uppbyggnad av ett golv och drager ledningarna i tanke härpå. Om nu golvet skall läggas om först senare, blir ledningsarbetet genast försvårat och därigenom dyrare. Slitsar, som kunna användas för flera ändamål måste igensättas och åter upptagas. Paneler, som rivs för uppsättande av värmeelement, kunna icke ersättas etc. I aulan kan värme- och ventilationsanläggningen icke utföras, då dessa anordningar sammanhånga med inläggandet av ett nytt bjälklag o. s. v.

Jag vill även påpeka, att man icke heller är i den situationen att kunna avbryta de igångsatta arbetena för att sedermera kunna upptaga dem i full utsträckning. Det är ju nämligen så, att värmeledningen är i så pass dåligt skick att man icke vågar vänta ännu ett år med dess utbytande, vilket ju också var den första anledningen till restaureringsfrågans upptagande just nu.

Jag behöver slutligen icke påpeka konsekvenserna för undervisningen, att lokalerna komma att stå trasiga och fula under mellanperioden och att provisorierna med ut- och inflyttning kommer att bli upprepade tvenne gånger. Min övertygelse är således att det vore ur alla synpunkter olyckligt, om arbetena icke kunde bedrivas i den följd och det obrutna sammanhang, som utredningarna åsyfta.

Stockholm den 20 jan. 1939.

David Dahl.

The history of the United States is a story of growth and change. It begins with the first settlers who came to the continent in search of a better life. They found a land of opportunity, but also a land of challenges. The early years were marked by conflict and struggle, as the colonies fought for their rights and independence from Britain. The American Revolution was a turning point in the nation's history, leading to the birth of a new republic.

The young nation faced many challenges in its early years. It was a land of diverse peoples and cultures, and it took time to develop a sense of national identity. The Constitution was written to provide a framework for the new government, and the federal system was established. The early years were also marked by westward expansion and the discovery of gold in California.

The mid-19th century was a period of great change and conflict. The Civil War was fought between the North and the South, over the issue of slavery. The war was a turning point in the nation's history, leading to the abolition of slavery and the strengthening of the federal government. The Reconstruction era followed, as the South was brought back into the Union and the rights of African Americans were protected.

The late 19th and early 20th centuries were marked by industrialization and progress. The United States became a world power, and its influence was felt around the globe. The Progressive Era was a period of reform and change, as the government sought to address the problems of the industrial revolution. The 1920s and 30s were marked by economic hardship and the rise of the New Deal.

The mid-20th century was a period of great change and conflict. The Cold War was fought between the United States and the Soviet Union, and the Vietnam War was a major conflict. The 1960s and 70s were marked by social change and the Civil Rights Movement. The 1980s and 90s were marked by economic growth and the end of the Cold War.

The 21st century has been a period of great change and challenge. The September 11 attacks were a major event, and the War on Terror has been a major conflict. The 2008 financial crisis was a major event, and the 2010s have been a period of economic recovery and social change. The 2020s have been a period of great challenge, with the COVID-19 pandemic and the 2020 election.